

A Fővárosi Ítéletábra a dr. ... Ügyvédi Iroda) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű, II.rendű felperes neve II. rendű felpereseknek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... (alperes címe.) alperes ellen szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. október 31. napján kelt 17.G.41.937/2018/23. számú ítélete ellen az alperes részéről 24. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;
kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az egyetemleges jogosult felpereseknek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéletábra 10.Gf.40.056/2015/4-III. számú végzésével megismételni rendelt eljárásban meghozott ítéletében a felperesek keresetének helyt adott és megállapította, hogy az I. rendű felperes és az ... Zrt. között 2007. szeptember 28-án létrejött számú kölcsönszerződés érvénytelen; akként nyilvánította érvényessé, hogy a kirovó pénznem a forint válik, és az ügyleti kamat az irányadó forintkamat szerződéskötéskori értékének kamatfelárral növelt mértékével egyenlő; kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.894.592 forintot, valamint annak 2017. október 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, továbbá az I. és a II. rendű felpereseknek egyetemleges 50.849 forint perköltséget; az államnak külön felhívásra fizessen meg 112.493 forint illetéket, a fennmaradó 55.407 forint illetéket pedig az állam viseli.
- [2] Határozata indokolása szerint elsőként a 2014. évi XL. törvény (DH2. tv.) 37. §-a alapján az alperes permegszüntetés iránti kérelmét vizsgálta és annak alaptalanságára vont le következtetést, arra hivatkozással, hogy felperesek a megismételt eljárásban az érvénytelenség jogkövetkezményének az alkalmazására vonatkozó, a felek közötti elszámolásra kiterjedő, összegszerűen is megjelölt, határozott kereseti kérelmet terjesztettek elő.
- [3] Rögzítette, hogy a Fővárosi Ítéletábra a hatályon kívül helyező végzésében egyetértett a felülbírált elsőfokú ítéletben az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés tisztességtelenségéből eredő semmissége kapcsán kifejtettekkel, ezért ennek figyelembevételével járt el a kereset jogalapjának a vizsgálata során.
- [4] Álláspontja szerint a felperesek az 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) és az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 685. § d) pontja értelmében fogyasztónak minősülnek. A szerződéskötés időpontjában a 93/13/EGK irányelv (Irányelv) implementálását célzó rPtk. 209. § (4) bekezdése - mely szerint a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető - még nem volt hatályban, azonban a Kúria 2/2014. PJE határozatának III.1. pontja értelmében az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés világos, érthető volta a 2009. május 22-ét megelőzően kötött deviza alapú kölcsönszerződések esetén is vizsgálható, mert ezzel ellentétes következtetés a nemzeti jogrend ezen időpontot megelőző

egyik szabályából sem vezethető le.

- [5] A rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdései egyértelműen előírják, hogy a lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. Ennek a kockázatfeltáró nyilatkozat felel meg, amelynek devizaszerződés esetén tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését és annak hatását a törlesztőrészletekre.
- [6] A perbeli esetben megállapítható volt, hogy a jogszabály által előírt többlettájékoztatás és a kockázatfeltáró nyilatkozat I. rendű felperes általi aláírása, kifejezett tudomásulvétele hiányzik, az alperes kioktatás és felhívás ellenére sem bizonyította, hogy jogelődje a fenti jogszabályi kötelezettségének eleget tett, kockázatfeltáró nyilatkozatot nem csatolt. A szerződés aláírásakor a pénzügyi intézmény részéről ügyintéző nem volt jelen, a kölcsönszerződést aláíró szállító nem adott és nem is adhatott az ügyletre vonatkozó szakszerű tájékoztatást, továbbá az árfolyamkockázat tekintetében az alperes részéről szóbeli tájékoztatásra sem került sor.
- [7] A szerződéses blanketta 7. pontja szerint a törlesztőrészletek, a hitel ügyleti kamatlába, az árfolyam különbözetek ügyleti kamatlába és az induló THM az általános szerződési feltételekben (ÁSZF) meghatározott módon változhat, amelyet az adós jelen okirat aláírásával az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatásként tudomásul vett. Ez a rendelkezés a törlesztőrészletek változására utal, az árfolyamkockázatra vonatkozóan azonban egyértelmű tájékoztatást nem tartalmaz.
- [8] A 10. pontban az adós ugyan kijelenti, hogy a hitel esetleges árfolyamkockázatáról szóló tájékoztatást megértette és tudomásul vette, azonban az, hogy a tájékoztatás mire vonatkozott, mit tartalmazott, ezen rendelkezésből nem derül ki.
- [9] Az ÁSZF 4.5.3. pontja is csak arra utal, hogy a THM mely esetekben változhat, az árfolyamkockázat valós tartalma és az azzal járó kötelezettség azonban ezen szerződési feltétel alapján sem tekinthető egyértelműnek és világosnak.
- [10] A fenti szerződési rendelkezésekben az árfolyamkockázat kizárólag mint fogalom jelenik meg, az I. rendű felperesnek pedig mint általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztóként nem kellett tisztában lennie az árfolyamkockázat valós tartalmával, azt számára a pénzügyi intézménynek kellett volna konkrétan megvilágítania.
- [11] Az elsőfokú bíróság véleménye szerint nem értékelhető az árfolyamváltozással, árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként az sem, hogy az ÁSZF 4.1. pontjában a bázisárfolyam, az aktuális devizaárfolyam fogalma mellett az a matematikai képlet is szerepelt, amellyel az árfolyam futamidő alatti változásának az adós kötelezettségeire gyakorolt hatása levezethető.
- [12] A tájékoztatás hiánya, az, hogy a perbeli szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése a felperesek számára nem volt érthető és világos - a 2/2014. PJE határozatra is figyelemmel -, megalapozza e rendelkezés tisztességtelenségét és erre figyelemmel a rPtk. 209. § (4) bekezdése és a rPtk. 209/A § (2) bekezdése alapján a semmisségét, melyből következően az árfolyamváltozás kockázatának a viselése az I. rendű felperest nem terheli.
- [13] A deviza alapú kölcsönszerződéseknél az árfolyamkockázat a szerződést jellemző szolgáltatást határozza meg, tehát főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősül, ezért a tisztességtelenség miatt fennálló semmissége a rPtk. 239. § (2) bekezdése értelmében a szerződés egészének az érvénytelenségét vonja maga után.
- [14] A felperesek felhívásra a DH2. tv. 37. § (1) bekezdésének megfelelő jogkövetkezményi keresetet terjesztettek elő, melyben a szerződés érvényessé nyilvánítását kérték és a marasztalási igényüket 1.894.592 forintban jelölték meg.
- [15] A 6/2013. PJE határozat 4. pontja értelmében, ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg - a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereset esetén, feltéve, hogy az érvénytelenség oka kiküszöbölhető vagy utóbb megszűnt - elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekedni, ezért a Kúria Konzultációs Testületének 2019. június 20-án kelt állásfoglalása I.

pontjában foglaltak szerint eljárva a szerződést érvényessé nyilvánította.

- [16] Az alperes a 2019. október 10-én kelt beadványában akként nyilatkozott, hogy a felperesek 2019. szeptember 19-i előkészítő irata szerinti kereseti kérelem összegét nem vitatja, ezért az I. rendű felperes által követelt tőkeösszeget, a késedelmi kamat kezdő időpontját és mértékét az 1952. évi III. törvény (rPp.) 163. § (2) bekezdése értelmében való ténynek fogadta el.
- [17] Figyelemmel arra, hogy kizárt az eredeti állapot helyreállítása, az érvénytelenségi ok kiküszöbölése mellett a rPtk. 237. § (2) bekezdése és a 6/2013. PJE határozat alapján a szerződés érvényessé nyilvánításáról döntött és kötelezte az alperest 1.894.592 forint és járulékai megfizetésére.
- [18] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.
- [19] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen kérte az ítélet megváltoztatását, másodlagosan a rPp. 252. § (2) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését.
- [20] Álláspontja szerint a kölcsönszerződés 7. és 10. pontjai a felperes saját szerződéses jognyilatkozatai, nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amely átlagos fogyasztó számára ne lenne világos és érthető, továbbá mindenben megfelelnek a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben foglaltaknak is. A rHpt. nem kívánt meg külön okirati nyilatkozatot a kockázatteltéréssel kapcsolatban, sem a tartalmát nem írta elő, erre tekintettel a bank a kockázatokat magában a szerződésben is feltárhatta.
- [21] A szerződés szövege alapján egy átlagos fogyasztó számára az árfolyamkockázat szerződéses kötelezettségeire gyakorolt hatásának világosnak és érthetőnek kellett lennie; abból nem vonható le olyan következtetés, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az adósságot csak korlátozott mértékben terheli, ezért a szerződés érvénytelensége a 2/2014. PJE határozat alapján sem állapítható meg.
- [22] A perbeli CHF alapú kölcsönszerződésben részletes kockázatteltérés szerepel, melynek viselése nem egyirányú, oda-vissza érvényesül, az aktuális devizaárfolyam lehet alacsonyabb, mint a bázis devizaárfolyam (ÁSZF 4.1.4.).
- [23] Az ÁSZF 4.1.1.-4.1.4. pontjai megfelelően és matematikai pontossággal tartalmazzák az árfolyam futamidő alatti változásának a felperes fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatásának részletes szabályozását. A matematikai alapműveleteket az átlagos fogyasztó ismeri és alkalmazni tudja, ezzel azonosan az olvasás és az olvasott szöveg megértése is tanult képesség.
- [24] Az Európai Unió Bírósága (EUB) C-51/17. számú ítélete szerint a perbeli jogviszony jellegadó sajátossága az árfolyamkockázat, az erre vonatkozó tájékoztatás mibenlétére ezen ítéletben kifejtettek és a C-186/16. számú ítéletben foglaltakra figyelemmel megállapítható, hogy a perbeli szerződés, az annak részét képező ÁSZF egyaránt tartalmazza az árfolyamváltozás, továbbá a kamatváltozás lehetőségét, a törlesztőrészlet befolyásoló hatását.
- [25] Az árfolyamváltozás korlátlanul megállapítható arra tekintettel is, hogy sem a szerződés, sem az ÁSZF korlátra utalást nem tartalmazott, másrészt sem a jogszabályok, sem az Irányelv, sem az EUB ítélezési gyakorlata nem követelte meg, hogy a tájékoztatásban kifejezetten szerepeljen a „korlátlanul” kifejezés. Mindezzel általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára egyértelmű kellett, hogy legyen az, hogy az árfolyamkockázat korlátozás hiányában teljes mértékben őt terheli, annak nincs felső határa.
- [26] A fentiek alapján a felperesek megfelelő tartalmú világos és érthető tájékoztatást kaptak az árfolyamkockázatról és annak következményéről, a szerződést ennek ismeretében kötötték meg, a deviza alapú finanszírozással kapcsolatos olyan körülmény nem volt ismeretlen a számukra, amely esetlegesen befolyásolhatta volna a szerződéskötési szándékukat.
- [27] A 6/2013. PJE határozat 1. pontja szerint a perbeli szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, ebből következően neki kell viselnie az árfolyamváltozás hatásait, a forint gyengülése a fizetési terhe növekedését, erősödése a csökkenését eredményezi, a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki

az árfolyamváltozás mértékére. Figyelemmel arra, hogy az árfolyamkockázattal szemben kedvezőbb kamatmérték állt, ami a szerződéskötéskor kedvezőbb törlesztőrészletet eredményezett a forintkölcshöz képest, ezáltal a deviza alapú szerződések esetében nincs egyensúly-eltolódás, az árfolyamváltozás szerződéskötést követő bekövetkezte és annak mértéke, az utólagos egyensúlyeltolódás a szerződés érvénytelensége körében nem értékelhető.

- [28] A főszerződés körébe tartozó szerződési feltétel nem világos és nem érthető volta önmagában nem eredményez tisztességtelenséget az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése szerint, csak a 3. cikk (1) bekezdése alapján történő vizsgálatát teszi lehetővé az EUB C-421/14. számú ítélete szerint. Az Irányelv 3. cikk (1) bekezdését a rPtk. 209. § (1) bekezdése implementálta, ezért e körben az egyensúlyhiányt kell vizsgálni, melynek a szerződéskötéskor kell fennállnia. A fent kifejtettek szerint egyensúly-eltolódás hiányában az árfolyamkockázatot a fogyasztóra terhelő szerződési feltétel tisztességtelensége az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése, a rPtk. 209. § (1) bekezdése és a 6/2013. PJE határozat alapján akkor sem lenne megállapítható, ha a feltétel nem lenne világos és érthető.
- [29] Az alperes utalt arra is, az a tény, hogy felperesek a szerződéskötést követően évekkel később kérdőjelezték meg a jogelődje eljárását, aki a kötelemből eredő kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett, a kölcsön devizában nyilvántartott forint összegét (2.795.650 forint) folyósította, nem jelenthet mást, mint azt, hogy az utóbb bekövetkezett tények fényében kívánják értékelni a bank szerződéses kötelezettségeit, melyre nincs mód. A szerződés futamideje 2007-ben indult, a felperesek az árfolyamváltozás szerződés szerinti változásával a keresetlevél benyújtásáig több éven keresztül minden kifogás nélkül szembesültek.
- [30] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú ítélet helybenhagyását, az alperes másodfokú perköltségben marasztalását.
- [31] Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet helytálló és megalapozott, sem a megváltoztatása, sem a hatályon kívül helyezése nem indokolt. Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzését, mely a keresetet a jogalap szempontjából bizonyítottan és megalapozottnak találta, az eljárás megismétlésének az elrendelésére kizárólag az érvénytelenség jogkövetkezménye alkalmazásának a szükségessége miatt került sor.
- [32] A felperesek a megismételt eljárásban a jogkövetkezmény tekintetében határozott, a DH2. tv. rendelkezéseinek megfelelő kereseti kérelmet terjesztettek elő, melynek összecszerűségét az alperes - bírói felhívásra - nem vitatta.
- [33] A jogalap tekintetében nem volt szükség további bizonyításra, ugyanis a felperesek - a fellebbezésben foglaltaktól eltérően - igazolták, hogy a perbeli kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése - tisztességtelensége miatt - semmis, mert a pénzintézet nem nyújtott részükre e körben megfelelő és világos tájékoztatást. Az alperes által a fellebbezésben felhívott matematikai képletek átlagos fogyasztó számára nem érthetők és nem világosak. A bank azzal nem tehet eleget a tájékoztatási kötelezettségének, hogy blanketta-szerződésben szerepelteti az ÁSZF átvételét, továbbá annak rögzítésével sem, hogy a felperesek megértették, valamint tudomásul vették az esetleges árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást.
- [34] Az alperes nem igazolta, hogy kockázattaljáró nyilatkozat átadására sor került volna, a szerződés megkötésekor pénzügyi szakember nem is volt jelen, az ÁSZF-ben sincs érthető tájékoztatás a kockázat mibenlétéről.
- [35] Az elsődleges, a kereset elutasítására irányuló alperesi fellebbezési kérelemre tekintettel az elsőfokú ítéletnek nincs fellebbezéssel nem érintett része, ezért a rPp. 253. § (3) bekezdése szerinti korlátozás hiányában a másodfokú eljárás során teljes körű felülbírálatnak volt helye; a tárgyaláson kívüli elbírálás a rPp. 256/A § (1) bekezdés f) pontján és a 74/2020.(III.31.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdésén alapult.

- [36] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.
- [37] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során eljárásjogi szabályt nem sértve hozta meg az ítéletét - ebből következően a rPp. 252. § (2) bekezdésére alapított másodlagos fellebbezési kérelem nem foghatott helyt -, melyben a tényállást a jogvita érdemi elbírálásához szükséges mértékben feltárta, a releváns tényekre vonatkozó bizonyítást a felek indítványaira figyelemmel lefolytatta és annak eredményét okszerűen, a rPp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően értékelve vonta le a kereseti kérelem megalapozottságára vonatkozó következtetését.
- [38] A rendelkezésre álló, kétségmentes tartalmú okirati bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a perbeli szerződés deviza alapú, az 1/2016. PJE határozat 1. pontjában előírtaknak megfelelően meghatározott tárgyú fogyasztói kölcsönszerződés, melynek a részévé vált az alperes jogelődjének az Üzletszabályzata, valamint az ÁSZF, ugyanis az I. rendű felperes a kölcsönszerződés 10. pontjában ezen okiratok átvételét, az azokban foglaltak elfogadását elismerte, az ellenkező bizonyításáig pedig ezen nyilatkozatát kellett irányadónak tekinteni.
- [39] A perben nem merült fel adat arra nézve - azt maga az alperes sem állította -, hogy a jogelődje a kereset tárgyát képező, a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, a kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmazó rendelkezései vonatkozásában a szerződéskötést megelőzően lehetőséget biztosított arra, hogy a szerződési feltételek tartalmát a fogyasztó befolyásolhassa, aki ezzel nem élve fogadta el azokat, ezért ezen szerződési feltételek - a 2/2011. PK vélemény 2. pontjára is figyelemmel - egyedileg meg nem tárgyalta, illetve általános szerződési feltételnek minősülnek.
- [40] Deviza alapú kölcsönszerződés esetén - amint azt a 6/2013. PJE határozat 1. pontja és az ahhoz fűzött indokolás is rögzíti - a hitelező és az adós szerződésből eredő pénztartozása egyaránt devizában került meghatározásra (kirovó pénznem) és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). Az adós devizában adósodott el, ebből következően maga tartozott viselni az árfolyamváltozás hatásait, azt a kockázatot (árfolyamkockázat), hogy a forint gyengülése fizetési terheinek növekedését, míg erősödése a csökkenését eredményezi. Az ilyen szerződéseknél tehát a jogviszony természetéből adódik, a kölcsön deviza alapúságának szükségszerű következménye az, hogy az árfolyamkockázat viselése - eltérő jogszabályi rendelkezés, illetve a felek eltérő megállapodása hiányában - korlátozás nélkül a kölcsönt felvevő fogyasztóra hárul, az árfolyamváltozás előnyeit és hátrányait egyaránt maga viseli.
- [41] Mindebből - a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában és az ahhoz fűzött indokolásban foglaltakra is figyelemmel - az következik, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezései a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülnek, ezért tisztességtelenségük csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha a szerződéskötéskor tartalmuk a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is tekintettel az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára nem volt világos és érthető. Ebből a szempontból annak van jelentősége, hogy a szerződés szövege és a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is, azt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.
- [42] A fogyasztó professzionalitása hiányából következő, a szerződő felek között fennálló információs egyensúlyhiányra tekintettel a deviza alapú kölcsönszerződések esetén az ügyfelet érintő kockázatot

illetően a rHpt. 203. §-a speciális, a rPtk. 205. § (3) bekezdésében foglaltakat meghaladó többlet tájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzügyi intézmény számára, amelynek tartalmaznia kellett az árfolyamkockázat ismertetését, annak hatását a törlesztőrészletekre és amelynek megtörténtét az ügyfélnek aláírásával kellett igazolnia. A tájékoztatásnak - amint azt a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában és az ahhoz fűzött indokolásban a Kúria kifejtette - az árfolyamváltozás lehetőségére és arra kellett kiterjednie, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre.

- [43] Ezen speciális, az ügyfél által írásban elismerten teljesítendő tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez ugyanakkor sem a rPtk., sem a rHpt. nem fűzte a semmisség jogkövetkezményét, így helytálló az alperes azon fellebbezési érvelése, hogy önmagában a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat hiánya nem eredményezi a szerződés jogszabályba ütközés miatti semmisségét, a jogelődje a tájékoztatási kötelezettségének a szerződésben foglaltan is eleget tehetett.
- [44] Ugyanakkor a felperesi vitatásra tekintettel a pénzügyi intézmény alperesnek kell bizonyítania azt, hogy az árfolyamkockázat valós tartalmáról a szerződéskötést megelőzően a jogelődje világos és érthető tájékoztatást adott a kölcsönt felvevő fogyasztó részére, annak alapján a fogyasztó képes volt értelmezni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is, abból egyértelműnek kellett lenni a számára, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, az árfolyam korlátozás nélkül kizárólag őt terheli.
- [45] A fentiek következnek az EUB C-51/17. számú ítéletéből is, amely az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésében foglalt világos és érthető megfogalmazás követelményét értelmezve az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő általános szerződési feltételek tekintetében a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettségre nézve a következő követelményrendszert állította fel ahhoz, hogy e szerződési feltételek megfeleljenek a világos és érthető megfogalmazás követelményének: a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtania a kölcsönvevők számára, hogy utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak; a tájékoztatásnak ki kell terjednie a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen elviselhetővé válhat, ha az a pénznem, amelyben az adós a jövedelmét kapja, leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották; a tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt, időben kell hogy sor kerüljön.
- [46] A tájékoztatási kötelezettségnek ugyanakkor nem kell kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, valószínűségére és a pénzügyi intézménynek arról sem kell nyilatkoznia, hogy a szerződés futamideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa.
- [47] Az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a - Fővárosi Ítéltábla által teljes egészében osztott - következtetést, hogy az alperes a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján fennálló bizonyítási kötelezettsége ellenére sem igazolta a jogelődje fenti jogelveknek megfelelő eljárása megtörténtét, a fellebbezésben foglaltaktól eltérően ennek megállapítására a megismételt eljárás eredménye sem adott alapot.
- [48] A Fővárosi Ítéltábla fenntartja a 10.Gf.40.056/2015/4-III. számú végzésben e körben már kifejtetteket és ismét rámutat arra, hogy a perbeli kölcsönszerződésben az árfolyamkockázat kizárólag mint fogalom jelenik meg anélkül, hogy a laikusként eljáró I. rendű felperes - illetve a készfizető kezességet vállalt II. rendű felperes - számára bármilyen magyarázatot tartalmazna arról, hogy az árfolyamváltozás mit jelent, az rájuk nézve milyen kötelezettséggel járhat; annak

következtében a törlesztőrészlet összege akár korlátlanul is megnövekedhet; az árfolyamváltozás jövőbeni iránya és mértéke megállapíthatatlan, ugyanakkor az árfolyam felperesek számára hátrányos megváltozásának a lehetősége valós, az a kölcsön futamideje alatt is bekövetkezhet.

- [49] Az árfolyamváltozás valós tartalmáról, korlátlan és reális voltáról sem a kölcsönszerződés 7. és 10. pontjai, sem az ÁSZF 4.5.3. pontja nem tartalmazott, világos és érthető tájékoztatást, az elsőfokú bíróság ezen szerződési rendelkezések tartalmi vizsgálatára és a rPtk. 207. § (1) bekezdésnek megfelelő értelmezése tekintetében nem tévedett.
- [50] A fellebbezésben foglaltaktól eltérően nem értékelhető az árfolyamváltozással, árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, hogy az ÁSZF 4.1.4. pontjában a bázis árfolyam és az aktuális deviza árfolyam fogalma mellett az a matematikai képlet is szerepelt, amellyel az árfolyam futamidő alatti változásának a felperesi kötelezettségekre gyakorolt hatása levezethető.
- [51] Önmagában az, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, azt a fogyasztóra telepítő rendelkezései tartalmazzák a kirovó és a lerovó pénznem megjelölését, valamint azt a konkrét működési mechanizmust, amelyen keresztül a kirovó pénznem deviza árfolyamának változása a fogyasztó által lerovó pénznemben teljesítendő törlesztőrészletek összegére hat, nem jelenti azt, hogy ezek a szerződési feltételek az árfolyamkockázat tekintetében is világosak és érthetőek, a fogyasztó számára a kockázat valós tartalmára nézve is világos és érthető tájékoztatást tartalmaznak.
- [52] A felpereseknek általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztókként nem kellett tisztában lenniük az árfolyamkockázat valós tartalmával, azt számukra az alperes jogelődje mint pénzügyi intézmény tartozott volna egyedileg és konkrétan elmagyarázni.
- [53] Abból, hogy a perbeli deviza alapú kölcsönszerződés sem az egyedi részében, sem az ÁSZF-ben nem tartalmazott a 6/2013. PJE, a 2/2014. PJE határozatokban, illetve az EUB C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeket kielégítő egyértelmű és világos tájékoztatást az árfolyamkockázat valós tartalmáról és nem volt megállapítható az sem, hogy az alperes a szerződéskötést megelőzően más egyéb módon eleget tett volna a tájékoztatási kötelezettségének, egyértelműen az a következtetés volt levonható, hogy az árfolyamkockázatot a felperesekre telepítő, a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülő szerződéses rendelkezések a rPtk. 209. § (4) bekezdése alapján tisztességtelenek, ez pedig a rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján a szerződés egészének érvénytelenségét vonja maga után, a fellebbezésben foglaltaktól eltérően értelemszerűen szükségtelenné téve annak vizsgálatát is, hogy a rPtk. 209. § (1) bekezdése szerinti jogszabályi feltételek egyéb okból is teljesültek-e.
- [54] Akkor sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az érvénytelenség jogkövetkezményeként a kölcsönszerződést a DH2 törvény 37. §-a alapján előterjesztett kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően hatályossá nyilvánította akként, hogy a kölcsönösen teljesített szolgáltatások elszámolásakor a felperesi számításokkal alátámasztott, a DH2 törvény szerinti felülvizsgált elszámolás eredményét is figyelembe véve készített, az alperes által tartalmában kifejezetten elfogadott, ezért a rPp. 163. § (2) bekezdése alapján értékelhető elszámolást vette alapul.
- [55] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [56] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp.

78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperesek másodfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére, melyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján állapított meg.

Budapest, 2020. szeptember 22.

. Kurucz Zsuzsánna
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr.
előadó bíró

dr. Felker László
bíró